

Pirkanmaan lintutieteellisen yhdistyksen mielipide Lylyharjun tuulivoimalasuunnitelman YVA-ohjelmasta

Ilmatar Lylyharju Oy suunnittelee Finish Consultig Group Oy:n 14.6.2021 laatiman arviointiohjelman käsittävälle alueelle tuulivoimapuistoa, jossa olisi enimmillään 16 tuulivoimalaa ja tuulivoimaloiden korkeus olisi enimmillään 290 metriä. Hankealueen koko on noin 2 500 ha. Hankealue on arvokasta suo- ja linnustoaluetta – varsinkin maakunnallisesti. Hankealueella sijaitsevat –kuten arviointiohjelmastakin ilmenee – Lylynevan ja Iso Ristinevan suolinnustoltaan merkittävät toistaiseksi lähes ojitamattomat suot. Pirkanmaan lintutieteellinen yhdistys on määritellyt arvokkaan lajiston vuoksi Lylynevan-Iso Ristinevan maakunnallisesti tärkeiksi lintualueiksi. Samoin hankealueen välittömässä läheisyydessä (lähimmillään 1.7 km) on toinen maakunnallisesti tärkeä linnustoalue Päretneva-Teerineva. Natura-alue Päretkivenneva-Teerineva-Pohjoisneva sijaitsee lähimmillään alle 2 km päästä hankealueesta. Lisäksi Haukilamminnevan Natura-alue on lähimmillään 5.4 km päässä hankealueesta. Voidaan jopa puhua alueesta, jolla on lähes ojitamattoman suokokonaisuuden ja arvokkaan linnustonsa vuoksi erityisiä luonnonolosuhteita. Edellä olevan perusteella on todettava jo tässä vaiheessa, että lähtökohtaisesti tuulivoimalat eivät sovellu tämäntapaiseen arvokkaaseen ojitamattoman suon alueeseen.

Hankealueen välittömässä läheisyydessä pitää reviiriä ja pesii yksi vaarantunut erityisesti suojeltava lintulaji. Tämän lajin reviiri on laaja – jopa 300 neliökilometriä. Laji on lisäksi tyypillinen avomaiden saalistaja. Se on häiriölle hyvinkin altis laji. Näistä syistä tuulivoimaloiden vaikutuksista lajiin on ohjelmassa käytävä ilmi varsin tarkka selvitys. Tuulivoimaloiden välittömät ja välilliset vaarat lajille on selvitettävä konkreettisesti ja riittävän pitkällä havainnoinnilla. On tutkittava tarkoin, miten laji liikkuu alueella ja käyttää reviirinsä eri osia. Lajista on havaintoja myös hankealueen yläpuolella saalistuslennossa ja muussa lennossa.

Suoalue on lisäksi muun muassa kosteikkolinnustoltaan tärkeä. Kosteikkolinnusto on yleisesti koko ajan vähenemässä, ja monen lajin säilyminen pesimälajina Pirkanmaalla on tästä syystä vaakalaudalla. Alueen arvoja nostavat kanalinnut. Erityisesti riekon (VU) reviiriä ei saa vaarantaa tai heikentää, mutta myös metsoja (DR) ja teeriä (DR) esiintyy alueella. Kanalinnut ovat herkkiä tuulivoimaloiden aiheuttamille vaara- ja haittatekijöille. Törmäysriski tuulivoimaloiden rakenteisiin on merkittävä.

Muita hankealueen lintuja ovat muun muassa Pirkanmaalla harvinainen kapustarinta (DR), liro (NT, DR), pikkukuovi, kuovi (NT), kurki (DR), keltävästäräkki, niittykirvinen ja isolepinkäinen. Alueella tai sen välittömässä läheisyydessä esiintyy myös petolintuja.

Hankesuunnitelma edellyttää erittäin tarkkoja ja riittävän pitkäaikaisia selvityksiä tuulivoimaloiden luomasta uhasta alueen harvinaiselle linnustolle. Selvitykset on laadittava tarkasti myös riittävän pitkälle hankealueen ulkopuolelle.

Arviointiohjelmassa todetaan, että linnustonselvityksiin kuuluu pesimälinnuston laskenta pistelaskentoihin perustuen. Pistelaskentoja tehdään 16-20 pisteestä kesäkuun 2021 alkupäivinä kahtena maastotyöpäivänä yhden kerran pistettä kohden. Lisäksi pesimäaikaista selvitystä tehdään kartoitusmenetelmää käyttäen. Keväällä 2021 on alueella tehty kanalintujen soidinpaikkainventointi kolmen aamun aikana. Pöllöselvitys perustuu kahteen kuunteluun maaliskuun öinä. Pesimälinnuston lentoreittiselvitykseen käytetään kuusi maastotyöpäivää. Linnustonselvitykseen käytetään yhteensä 15 maastotyöpäivää. Vaarantuneen ja erityisesti suojellun lajin lentoreittien tarkkailuun käytetään 10 maastotyöpäivää.

Arviointiohjelman mukaan hankealueella tai sen välittömässä läheisyydessä ei kulje lintujen päämuuttoreittejä. Ainoastaan kurkia muuttaa keväisin suurempia määriä. Muuttavaa linnustoa, muuttoreittejä ja lintujen lentokorkeuksia havainnoidaankin vuonna 2021 vain kuutena päivänä kevätkuuttokaudella ja kuutena päivänä syysmuuttokaudella. Samalla tarkkaillaan myös vaarantuneen ja erityisesti suojellun lajin lentoreittejä.

Arviointiohjelmassa kerrotut linnustonselvitykset ja niihin käytettävä aika/maastotyöpäivät ovat joiltakin osin epäselviä tai vaikeita ymmärtää. Näin ollen niitä tulee täsmentää.

Pirkanmaan lintutieteellisen yhdistyksen näkemyksen mukaan arviointiohjelmaan sisältyvä linnustonselvitysten määrä ei ole riittävä antamaan luotettavaa kuvaa tuulivoimaloiden välittömistä ja välillisistä haittavaikutuksista alueen arvokkaaseen linnustoon. Pesimälinnustoa tulee tarkkailla alueella mieluummin ainakin parin vuoden ajan. On huomattava, että pesimälinnusto, joka käsittää muun muassa suolinnustoa ja kanalinnustoa, vaihtelee vuosittain määrältään. Kanalinnuille on esimerkiksi luonteenomaista vuosittaiset vaihtelut. Petolinnustoa (päiväpetolinnut ja pöllöt) koskevat samat kannanvaihtelut ja pesimisvalmiudet esimerkiksi ravintotilanteesta johtuen. Lisäksi hankealueella tai hankealueen vaikutusalueella pesivien petolintujen ja hankealueen alueen kautta lentävien petolintujen lentoreittien havainnoimiseen on käytettävä kyllin aikaa. Lyhyt seuranta- ja kuuntelujakso ei anna luotettavaa kuvaa alueen lintutilanteesta.

Muutontarkkailuun käytettävä yhteensä 12 päivän ajanjakso ei ole lainkaan riittävä määrä. On lisäksi huomattava, että lintujen muuttoreitit ja lentokorkeudet saattavat vaihdella vuosittain sääolosuhteistakin johtuen. Pirkanmaalle on ollut tyypillistä viime vuosien aikana esimerkiksi muuttavien hanhimäärien olennainen kasvaminen.

Linnustonselvityksien määrästä ja laatuvaatmuksista voi lukea Suomen Ympäristö 6/2016. Linnustovaikutusten arviointi tuulivoimarakentamisessa. Etekin 3. luku.

https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/75407/SY_6_2016.pdf?sequence=1

Alueella reviiriä pitävä vaarantunut ja erityisesti suojeltu laji käyttää hankealuetta saalistamiseen ja muuhun liikkumiseen. Näin ollen lajin ja tuulivoiman väliseen suhteeseen on paneuduttava todella huolellisesti. On tuotava tarkoin konkreettisesti riittävän luotettavilla ja pitkäaikaisilla selvityksillä esille, mitä haittavaikutuksia mahdollisella tuulivoimala-alueella tulee olemaan lajin pesimisen onnistumiseen hankealueen välittömässä läheisyydessä. Laji on tunnetusti sellainen, joka ei siedä pesimäalueellaan ihmistoiminnan synnyttämää häiriötä. Samalla on otettava huomioon tuulivoimaloiden aiheuttama mahdollisesti haitallinen vaikutus lajin ravintokohteisiin. On arvioitava sekin, miten tuulivoimala-alue kenties vaikuttaa lajin saalistukseen alueella. Muuttuuko saalistusalue joltakin osin ja onko tällä merkitystä pesinnän onnistumiseen/reviirin säilymiseen tulevaisuudessa? Varovaisuusperiaatetta on noudatettava arvioinnissa.

Vaarantunut ja erityisesti suojeltu laji saattaa olla lähes koko vuoden reviirillään. Näin ollen lajiin käytettävän selvityksen keston on oltava riittävän pitkä, jotta selvityksellä olisi luotettavuutta. Ei riitä, että lajin liikkumista ja pesintää havainnoidaan vain keväällä, kesällä ja syksyllä.

Arvioinnissa on paneuduttava tarkoin lisäksi muiden suunniteltujen tuulivoimaloiden ja Lylyharjun tuulivoimalan yhteisvaikutuksiin linnustoon ja lintujen käyttämiin lentoreitteihin sekä lentoreittien mahdollisiin muutoksiin.

Tampereella 12.8.2021

Jukka T. Helin

Puheenjohtaja
Pirkanmaan lintutieteellinen yhdistys
pily@pily.fi
050 3563231